

Stručni skup

Savjetovanje čitatelja: Tabu teme, očekivanja i razvoj kritičkog mišljenja

27. 3. 2026.

ORGANIZATORI:

Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež

SUORGANIZATORI:

Knjižnice grada Zagreba - Gradska knjižnica i Knjižnica Medveščak, Institut za etnologiju i folkloristiku

UZ POTPORU:

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

PROGRAM:

Knjižnice grada Zagreba - Gradska knjižnica, Multimedijalna dvorana Središnjeg odjela za djecu i mlade, Starčevićev trg 4

Savjetovanje čitatelja: Tabu teme, očekivanja i razvoj kritičkog mišljenja

Mjesto održavanja: Gradska knjižnica, Multimedijalna dvorana Odjela za djecu i mladež, Knjižnice grada Zagreba

Vrijeme održavanja: 27. ožujka 2026. godine (petak)

Način sudjelovanja na skupu: uživo i putem Zooma

Organizator: Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež, suorganizatori: KGZ – Gradska knjižnica i Knjižnica Medveščak, Institut za etnologiju i folkloristiku

Preliminarni program

Pozvana izlaganja (10.00 – 12.00):

- Dr. Sarah A. Evans (IFLA Children & Young Adults Section): From “What You Should Read” to “What Would You Like to Read?": The Development of Reader’s Advisory Services to Children in the United States
- Dr. sc. Marijana Hameršak (Institut za etnologiju i folkloristiku): Granice dječje književnosti i smrti na granicama
- Neda Vac Burić, prof. psihologije (DV Budućnost): Teške teme i uloga knjižničara

Pauza (12.00-12.30)

Okrugli stol (12.30-14.30):

- Alica Kolarić (moderatorica)
- Dr. sc. Marijana Hameršak
- Manuel Šumberac
- Natalija Dragoja
- Neda Vac Burić
- Zoran Pongračić
- Sanela Škevin

UZ POTPORU:

**Financira
Europska unija
NextGenerationEU**

Biografije i kratki sažetci

Author: Sarah Evans

Sarah A. Evans is an Associate Professor in the College of Information at the University of North Texas. She serves as the Director for the Children's and Young Adult Librarianship program and the Storytelling program, and as Co-Director of the Multiple Literacies Lab. Her research examines the uses of narrative and the development of multiple literacies cultivated through self-directed learning experiences. Dr. Evans holds a Bachelor's Degree in Drama, a Master of Library and Information Science, and a Doctor of Philosophy in Learning Sciences from the University of Washington, as well as an elementary education certificate from Western Washington University.

Title: From “What You Should Read” to “What Would You Like to Read?”: The Development of Reader’s Advisory Services to Children in the United States

Abstract: Reader’s advisory (RA) is a librarian’s skill of connecting a reader to “the right book at the right time,” either through direct methods such as individual conversations or thorough indirect methods like displays and booklists. It has been a consistently offered service in U.S. libraries since the widespread proliferation of free libraries in the late 19th century. Early RA focused heavily on moral guidance and prescriptive reading lists designed to elevate taste and foster good citizenship, especially when guiding young readers. Today, RA services are patron-oriented and require librarians to learn both the appeal factors of books and a child’s interests, needs, and reading level. This talk will explore key transitions in the history of children’s librarianship and children’s literature in the United States that shaped librarians' views of reading and readers. The discussion will address how digital platforms and modern reading research have shaped current RA techniques, providing librarians with new tools while maintaining the core mission of connecting young readers with meaningful books. Attendees will gain a deeper understanding of the historical and philosophical underpinnings that inform effective, equitable, and relevant children's RA services today.

Autorica: dr. sc. Marijana Hameršak, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Marijana Hameršak zaposlena je na Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu kao znanstvena savjetnica u trajnom izboru. Autorica je knjiga Pričalice (2011) i Frakture dječje književnosti (2021) te suautorica Uvoda u dječju književnost (s Dubravkom Zima, 2015). Suurednica je zbornika Proizvodnja baštine (s Ivom Pleše i Ana-Marijom Vukušić, 2013), Kamp, koridor, granica (s Eminom Bužinkić, 2017) te Ekonomija i književnost / Economy and Literature (s Mašom Kolanović i Lanom Molvarec, 2022). Sa Suzanom Marjanić uredila je Folklorističku čitanku (2010), a s Ivom Pleše i Teom Škokić pojmovnik Balkanska ruta (2024, slo. 2025 i engl. 2026). Suurednica je posebnih brojeva časopisa movements (2020) i Narodna umjetnost (2025) posvećenih migracijama. Vodila je znanstveno-istraživački projekt Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika (HRZZ, 2020-2024), a trenutno je angažirana na projektu Poetike i politike etnografije danas (NextGenerationEU, 2024-2027). Sudjeluje u visokoškolskoj nastavi u Hrvatskoj i inozemstvu. Članica je uredničkog odbora online platforme e-ERIM i časopisa Detinjstvo. Suraduje s različitim inicijativama u području migracija i obrazovanja.

Naziv: Granice dječje književnosti i smrti na granicama

Sažetak: Izlaganje će podsjetiti na nekoliko povijesno različitih shvaćanja dječje književnosti, koja su polazila od drugačijih razumijevanja njezinih zadaća i granica. Razmotrit će se ključne osi oko kojih su se tijekom povijesti oblikovale definicije dječje književnosti. Posebna će se pozornost posvetiti pojmu namjene i s njim povezanim problemima i praksama cenzure i autocenzure u dječjoj književnosti. S jedne strane, zbog specifičnog odnosa između teksta, dječjeg čitatelja i predodžbi djeteta, dječja je književnost trajno podložna ideološkim, vjerskim, pedagoškim i drugim intervencijama. S druge strane, zbog svojeg marginalnog statusa dječja je književnost pružala i utočište od cenzure, omogućujući pojedinim autorima da se bave temama koje su u danom trenutku bile prijeporne u nedječjoj književnosti. Tim tragom, izlaganje će se fokusirati na povijesne mijene odnosa prema temi smrti u hrvatskoj dječjoj književnosti. Smrt, koja je u tradiciji crne pedagogije u dječjoj književnosti 19. stoljeća bila pedagoški alat, u 20. stoljeću postaje jedna od tabu tema, što se u 21. stoljeću mijenja pod utjecajem biblioterapijskih i srodnih instrumentalnih pristupa književnosti.

U završnom dijelu izlaganja posebna će se pozornost posvetiti trima naslovima dječje književnosti koji se bave smrću na granicama, odnosno preranim smrtima u kontekstu iregulariziranih migracija i izbjeglištva. Riječ je o romanu *U moru žive krokodili* Fabija Gede, stripu *Zenobija* Mortena Dürra i *Larsa Hornemana* te slikovnici *Djeca s Igrališta* Madine Hussiny Olje Savičević Ivančević i Ene Jurov. Pritom će se uz pitanja o prelascima žanrovskih i geografskih granica, otvoriti i pitanja o odnosu društvenog i političkog te estetskog i etičkog u suvremenoj dječjoj književnosti.

Autorica: Neda Vac Burić

Neda Vac Burić preko 20 godina radi kao psihologinja u dječjem vrtiću. Područja interesa su joj rad s roditeljima, sa ciljem povećanja roditeljskih kompetencija kroz razne oblike podrške roditeljima (Familylab Hrvatska, Centar Rastimo zajedno), i obitelji u tugovanju. Posvećenost ovom području rada dovela je do priključivanja u rad Udruge Luč i u provedbu aktivnosti programa PUT – psihosocijalne podrške tugujućima od samog početka programa. Niz godina je suradnica Psihološkog centra TESA i udruge CeliVita – život s celijakijom. 2020.g dobila je Društveno priznanje Hrvatskog psihološkog društva, “Marulić:Fiat psychologia” za osobito vrijedan doprinos razvitku i promicanju hrvatske primijenjene psihologije.

Naziv: Teške teme i uloga knjižničara

Sažetak: Jedna od važnih uloga knjižničara je posredovati između korisnika i informacija – stvarati raznovrstan fond knjižničarske ponude, prezentirati i promovirati razne teme, savjetovati korisnike pri izboru literature i druge informacijske građe. Međutim, što to znači u praksi?

Tabu teme i različita očekivanja mogu otežati knjižničarima izbor ponude pogotovo za djecu i mlade. Gubitci općenito, a posebno oni izazvani smrću i bolestima, ili obiteljske specifičnosti poput razvoda, posvojenja ili istospolnih obitelji nisu jednostavne teme. Ponekad knjižničari sami nisu sigurni što misle o pojedinoj temi i kako je prezentirati svojim korisnicima i ima li uopće smisla prezentirati neku temu. Dodatne dileme može predstavljati samo savjetovanje korisnika oko izbora teme – kada, koliko i na koji način? Čak i kada su knjižničari sigurni u svoj izbor i ponudu, korisnici mogu misliti drugačije i neugodno nastupiti prema knjižničarima. Stavovi i uvjerenja su različita, tako da svaka tema ili način prezentacije mogu iz nečije perspektive biti bespotrebni, loši ili prenapadni. Neugodni prigovori uvijek su mogući, pa je važno da su knjižničari sigurni u svoje izbore i postupke i spremni za razgovor. Predavanje će se osvrnuti na neke važne tabu teme za djecu i mlade i sagledati ulogu knjižničara pri nabavi i prezentaciji informacijske građe kao i savjetovanju korisnika.